

Η αφομοίωση της φιλοσοφίας από την Πατερική Θεολογία (Ιωάννης Πλεξίδα, Δρ Φιλοσοφίας και Θεολογίας)

/ [Πεμπτούσια](#)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΡ. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Κ. ΙΩΑΝΝΗ ΠΛΕΞΙΔΑ

Επιμέλεια: Ηρακλής Αθ. Φίλιος (Βαλκανιολόγος, Θεολόγος)

Ο **Ιωάννης Πλεξίδα** γεννήθηκε στα Τρίκαλα το 1972. Πραγματοποίησε σπουδές Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Θεολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος ενός μεταπτυχιακού διπλώματος στη Φιλοσοφία, κάτοχος ενός διδακτορικού διπλώματος στη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία (Φιλοσοφική Σχολή) και ενός δεύτερου διδακτορικού διπλώματος στη Βυζαντινή Φιλοσοφία (Θεολογική Σχολή). Στα κύρια ερευνητικά του ενδιαφέροντα ανήκουν η βυζαντινή φιλοσοφία, η φιλοσοφική και χριστιανική ανθρωπολογία, η φιλοσοφική ερμηνευτική, η φαινομενολογία και η εγκληματολογία. Μελέτες του στην ελληνική γλώσσα είναι οι εξής: «Πρόσωπο και φύση. Προβληματισμοί γύρω από την έννοια του προσώπου στη σκέψη του Ιωάννη Δαμασκηνού», εκδ. Νησίδες, Θεσσαλονίκη 2001, «Ο άνθρωπος ενώπιον του θανάτου», εκδ. Αρμός, 2006, «Η μετασκευή του ανθρώπου», εκδ. Πρότυπες Θεσσαλικές Εκδόσεις, 2007, «Η ανθρωπολογία του κακού. Μία ανάγνωση του Γρηγορίου Νύσσης», εκδ. λογείον, 2013, «Άνθρωπος και Θάνατος. Απόπειρα χριστιανικής ανθρωπολογίας», εκδ. λογείον, 2015, «Γρηγόριος Νύσσης. Λόγοι για τον θάνατο και το πένθος», εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2004, «Λόγοι χριστιανών και εθνικών», εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2004, «Νεμέσιος Εμέσης. Περί φύσεως ανθρώπου», εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2006, «Νικήτας Στηθάτος. Περί Ψυχής», εκδ. Ζήτρος, 2006, «Φώτιος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ο ηγεμών», εκδ. Αρμός, 2007.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Γρηγόριος Νύσσης

ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ
ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΟΙ

Πρόλογος:

ΤΕΡΕΖΑ ΠΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΒΑΛΛΑ

Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΛΕΞΙΔΑΣ

Εκδόσεις ΖΗΤΡΟΣ

Άρθρα του στην ελληνική γλώσσα έχουν δημοσιευθεί στα περιοδικά, *Intellectum*, *Σύναξη*, *Φιλοσοφείν*, *Γρηγόριος Παλαμάς*, *Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ*, *Επιστημονική Επετηρίδα της Μητροπόλεως Κιτίου*, *Επιστημονική Επετηρίδα της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών*, *Επικοινωνία*, *Αντίφωνο* κ.ά. Έχει μεταφράσει και έχει επιμεληθεί βιβλία φιλοσοφικού, θεολογικού και λογοτεχνικού ενδιαφέροντος, ενώ έχει συμμετάσχει σε παγκόσμια και πανελλήνια συνέδρια Φιλοσοφίας, Θεολογίας και Ψυχιατρικής.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΦΙΛΙΟΣ: Καλωσορίζουμε με χαρά κι ενδιαφέρον μεγάλο στην **ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ** έναν νέο επιστήμονα με αξιόλογες σπουδές και γνώσεις καθώς και με λαμπρή πορεία στον κλάδο του. Έναν άνθρωπο με φιλοσοφική και θεολογική στάση σε θέματα που απασχολούν τον ορθόδοξο χώρο, αλλά και σε ζητήματα που θα έπρεπε κάποια στιγμή να απασχολήσουν το θεολογικό γίγνεσθαι. Η χαρά μου είναι ακόμη μεγαλύτερη καθώς ο καλεσμένος μας κατάγεται από τα όμορφα Τρίκαλα, την πόλη και δικής μου καταγωγής. Αγαπητέ κ. Ιωάννη Πλεξίδα καλωσορίσατε στην **ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ**.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΕΞΙΔΑΣ: Καλώς σας βρήκα. Ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση. Είναι ιδιαίτερη χαρά και τιμή για μένα να συνομιλώ μαζί σας και να επικοινωνώ με τους αναγνώστες σας.

Η.Φ.: Διαβάζοντας το βιογραφικό σας, παρατηρώ σημαντικές σπουδές σε δύο κλάδους που έχουν πολλά να δώσουν στη σύγχρονη εποχή · στη φιλοσοφία και στη θεολογία. Μάλιστα έχετε ένα μεταπτυχιακό και δύο διδακτορικά. Τι σας ώθησε στις αναζητήσεις αυτές;

Ι.Π.: Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στη Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης, στον τομέα της Φιλοσοφίας, διαπίστωσα ότι υπήρχε ένα κενό αιώνων σε ό,τι αφορούσε στη διδασκαλία των μαθημάτων για την ιστορία της φιλοσοφίας. Έτσι, μετά από τη διδασκαλία της στωικής σκέψης καθώς και της επονομαζόμενης «νεοπλατωνικής» φιλοσοφίας (Πορφύριος και Πλωτίνος), στα μαθήματα πραγματοποιούσαμε ένα νοητικό άλμα αιώνων και οδηγούμασταν στον 17^ο αιώνα, στον Descartes, στον Spinoza, στον Berkley κ.ά., για να βρεθούμε στη συνέχεια στον 19^ο και στον 20^ο αιώνα και σε φιλοσόφους όπως ο Heidegger, ο Foucault, ο Derrida κ.ά. Εύλογα, θεωρώ, τότε μου δημιουργήθηκε η απορία: Τι θα μπορούσε να έχει συμβεί στο μεσοδιάστημα τόσων αιώνων; Οι άνθρωποι σταμάτησαν, με έναν μαγικό τρόπο, να γράφουν και να διαβάζουν; Εξαφανίστηκε η γραφή ή η μελέτη

κειμένων και εμφανίστηκε, έξαφνα, και πάλι τον 17^ο αιώνα; Δεν υπήρχε μία συνέχεια στην ανθρώπινη σκέψη, έπαψαν οι άνθρωποι να θέτουν ερωτήματα για τα θέματα που τους απασχολούσαν; Άρχισα, λοιπόν, να αναζητώ τα κείμενα της εποχής εκείνης, τόσο της ανατολικής θεολογικής και φιλοσοφικής σκέψης όσο και της δυτικής — αναφέρομαι στην ευρωπαϊκή σκέψη.

Τότε γνώρισα τα κείμενα των Πατέρων της Εκκλησίας και των εκκλησιαστικών συγγραφέων και ήρθα σε επαφή με το μεγαλείο της σκέψης τους. Διαπίστωσα ότι οι Πατέρες της Εκκλησίας όχι μόνο γνώριζαν την προγενέστερη φιλοσοφική σκέψη, αλλά τη χρησιμοποίησαν για τη διατύπωση του Ορθοδόξου δόγματος μεταμορφώνοντας το σημασιολογικό πυρήνα των φιλοσοφικών εννοιών. Έτσι, ενώ οι Πατέρες μιλούν για «φύση» ή «ουσία», για «ενέργεια» κ.ά., όπως άλλωστε και οι φιλόσοφοι, οι συγκεκριμένοι όροι αποκτούν ένα εντελώς διαφορετικό περιεχόμενο για τους χριστιανούς συγγραφείς. Όχι μόνο, επομένως, δεν υπήρχε κενό αιώνων, αλλά, αντίθετα, υπήρχε μία δημιουργική συνέχεια και αφομοίωση της προγενέστερης ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης και παράδοσης.

[Συνεχίζεται]